

02 aprilie 2020

Nr. 04-2/5

La Nr.

din

Doamnei Zinaida GRECEANŢI
Preşedintele Parlamentul Republicii Moldova

**Propunere de perfecţionare a legislaţiei
în temeiul art. 27 lit. a) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului**

În exercitarea mandatului său Avocatul Poporului prezintă subiecţilor cu drept de iniţiativă legislativă propuneri şi recomandări de perfecţionare a legislaţiei în vederea eliminării cauzelor şi condiţiilor ce creează premise pentru încălcarea drepturilor şi libertăţilor omului.

În legătură cu instituirea stării de urgenţă de către Parlamentul Republicii Moldova la data de 17.03.2020, care este necesară în legătură cu situaţia epidemiologică prin infecţia COVID-19, a devenit şi mai stringentă necesitatea monitorizării îndeaproape a respectării drepturilor şi libertăţilor omului. Având în vedere că acest fapt presupune, la necesitate, introducerea carantinei, trecerea la un regim special de muncă pentru angajaţi, precum şi alte restricţii necesare apar multe întrebări în rândul populaţiei legate de aplicarea legislaţiei cu privire la plata pentru absenţa de la muncă, inclusiv a indemnizaţiei pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină).

În urma analizei cadrului normativ în vigoare, Avocatul Poporului a identificat unele neclarităţi cu privire la aplicarea prevederilor referitoare la acordarea indemnizaţiei de carantină.

Prin urmare, prezenta propunere are ca scop perfecţionarea cadrului normativ în vigoare pentru asigurarea nivelului necesar de protecţie social-economică a salariaţilor în caz de carantină.

Avocatul Poporului propune revizuirea prevederilor din Codul muncii nr.154/2003, Legii nr.158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, Legea nr. 289 din 2004 privind indemnizaţiile pentru incapacitate temporară de muncă şi alte prestaţii de asigurări sociale şi, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condiţiile de stabilire, modul de calcul şi de plată a indemnizaţiilor pentru incapacitate temporară de muncă pentru asigurarea dreptului la indemnizaţia pentru carantină.

Conform prevederilor art.76 din Codul muncii nr.154/2003 şi art.52 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, pe lângă alte situaţii specificate, în caz de carantină, **contractul individual de muncă/ raporturile de serviciu se suspendă** în circumstanţe ce nu depind de voinţa părţilor.

Articolul 5 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale prevede că asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină).

Totodată, Legea nr.289/2004 prin art.14 alin. (2) prevede că indemnizația pentru carantină se acordă asiguratului căruia i se interzice să-și continue activitatea din cauza carantinei, pe o durată stabilită prin certificat de concediu medical, eliberat conform legislației în vigoare.

Iar alin.(4) stabilește că *„Indemnizația pentru carantină **nu se acordă** pentru zilele în care asiguratul s-a aflat în concediul neplătit, în concediul pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani și pentru perioada suspendării contractului individual de muncă.”*

Respectiv, prevederi similare se regăsesc în Hotărârea Guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, care în pct. 36 stipulează **”...pentru perioada suspendării contractului individual de muncă** și altor contracte de prestări servicii, indemnizațiile prevăzute la pct. 12 și pct. 37 lit. a) nu se stabilesc. De menționat că în art.12 lit. d) este prevăzut dreptul la indemnizație pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină).

Conform pct.38 indemnizația pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină) se stabilește asiguratului căruia i s-a instituit carantina cu interzicerea de a continua activitatea, pe durata stabilită prin certificat medical, întocmit conform legislației în vigoare.

Raportând prevederile în cauză la situațiile generate în contextul măsurilor luate pentru prevenirea răspândirii pandemiei COVID-19, Avocatul Poporului consideră că normele menționate sunt confuze și contradictorii, deoarece nu stabilesc cu exactitate condițiile pentru acordarea indemnizației pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină). Acest fapt poate duce la interpretarea/aplicarea eronată și abuzivă a acestora, prin ce se aduce atingere prevederilor art. 23 și art.47 din Constituție, ce vizează dreptul la asistență și protecție socială. Or, carantina poate fi instituită la nivel individual, cât și la nivel de colectiv (instituție, localitate sau regiune), iar reglementările actuale nu oferă soluții clare pentru toate aceste situații.

Reieșind din prevederile art.76 din Codul muncii nr.154/2003 și art.52 din Legea nr. 158/2008, în caz de carantină angajatorul suspendă contractul individual de muncă/raporturile de serviciu. Subsecvent, în conformitate cu prevederile Legii nr.289/2004 indemnizația pentru prevenirea îmbolnăvirilor (carantină) nu poate fi acordată în cazul suspendării contractului individual de muncă/raporturilor de serviciu. Mai mult, legislația în vigoare nu definește noțiunea de carantină și tipurile de carantină (individuală, colectivă, etc.) pentru ca persoanele să-și cunoască drepturile, iar autoritățile competente să utilizeze în mod echivoc prevederile legislative.

Din considerentul expus, Avocatul Poporului susține că prevederile normelor respective necesită a fi perfecționate sub aspectul clarității și previzibilității normelor

juridice pentru a nu aduce atingere art.23 coroborat cu art.47 din Constituția Republicii Moldova (dreptul la asistență și protecție socială).

Evident că măsurile în scopul protejării sănătății publice, cum ar fi, interdicțiile de călătorie, carantina pot avea un impact advers asupra drepturilor persoanelor la locul de muncă. Pentru aceste considerente este imperios necesar asigurarea dreptului la servicii eficiente de protecție socială a persoanelor, care sunt în imposibilitate de a munci, pentru a reduce impactul potential negativ asupra nivelului de trai a acestor persoane și familiilor lor.

Avînd în vedere faptul că în Parlamentul Republicii Moldova deja sunt înregistrate unele propuneri legislative pentru modificarea Codului muncii și a Legii nr. 289 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale¹, ce au tangență cu problema abordată prin prezenta adresare, oportun ar fi ca în cadrul examinării acestor proiecte de lege să se țină cont și de aspectele suplimentare menționate de Avocatul Poporului.

Ținînd cont de art. 73 din Constituția Republicii Moldova, în temeiul art.27 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), în vederea eliminării cauzelor și condițiilor ce crează premise pentru încălcarea drepturilor și libertăților omului,

PROPUN

Inițierea procedurii de modificare a prevederilor art.76 din Codul muncii nr.154/2003, art.52 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 14 alin. (4) din Legea nr. 289 din 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și, respectiv pct. 36 din Hotărîrea Guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, pentru asigurarea dreptului la indemnizația pentru carantină.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

¹ Proiectul de lege înregistrat cu nr.135; proiectul de lege înregistrat cu nr.119; proiectul de lege înregistrat cu nr.121